

Рачун за Сектор еколошких добара и услуга, 2023.

Сектор еколошких добара и услуга део је економије који се састоји од хетерогеног скупа произвођача робе и услуга чији је циљ заштита животне средине и управљање природним ресурсима.

Еколошка добра и пружене услуге заштите животне средине имају за циљ: спречавање или минимизирање загађења, деградације или исцрпљивања природних ресурса; поправљање нанете штете; смањење, уклањање, третман и управљање загађењем, деградацијом и исцрпљивањем природних ресурса; као и обављање других активности попут мерења и праћења, контроле, истраживања и развоја, образовања, обуке, информација и комуникације у вези са заштитом животне средине или управљањем ресурсима.

Рачун за Сектор еколошких добара и услуга пружа податке о производњи (аутпут), додатој вредности, запослености и извозу.

Производња у Сектору еколошких добара и услуга у 2023. години износила је 250 396 мил. РСД, бруто додата вредност процењена је на 71 913 мил. РСД, укупан број запослених износио је 45 641, изражен еквивалентом пуне запослености, а извоз на 34 229 мил. РСД.

Сектор еколошких добара и услуга бележи раст производње за 7,4% у 2023, у односу на 2022. годину, пораст БДВ-а за 3,5%, раст запослености за 50,5%, као и пораст извоза за 11,8%.

Удео БДВ-а из Сектора еколошких добара и услуга у укупној додатој вредности за Републику Србију износи 1,0% у 2023. години.

Табела 1. Производња, БДВ, запосленост и извоз у Сектору еколошких добара и услуга

	2022 ^{Р)}	2023	Индекс, 2023/2022.
Производња – аутпут, мил. РСД	233 141	250 396	107,4
БДВ, мил. РСД	69 451	71 913	103,5
Запосленост (еквивалент пуне запослености – ФТЕ)	30 330	45 641	150,5
Извоз, мил. РСД	30 616	34 229	111,8

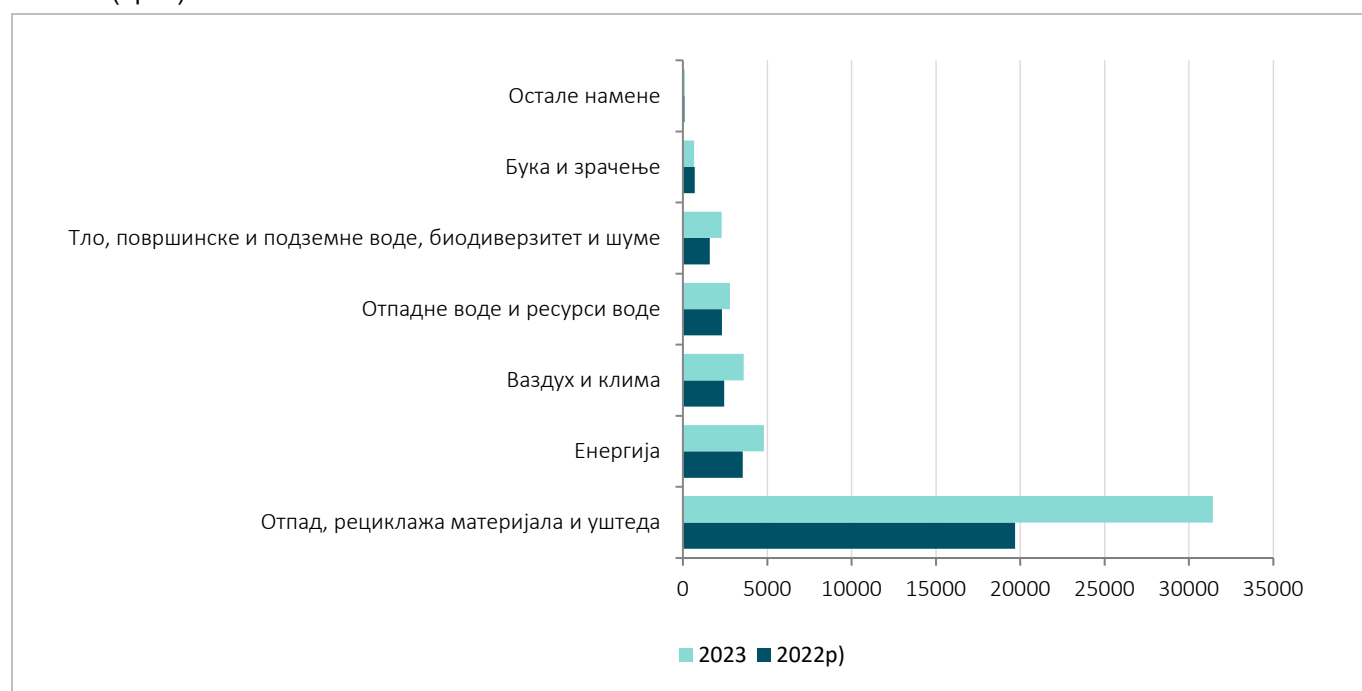
^{Р)} Ревидирани подаци.

Табела 2. Производња, БДВ, запосленост и извоз у Сектору еколошких добара и услуга према класификацији еколошких намена (ЦЕП)

	Производња – аутпут, мил. РСД	БДВ, мил. РСД	Запосленост (еквивалент пуне запослености – ФТЕ)	Извоз, мил. РСД
Ваздух и клима	33 516	8 718	3 603	13 021
Енергија	21 143	5 602	4 792	5 086
Отпадне воде и ресурси воде	25 302	8 579	2780	9 723
Отпад, рециклажа материјала и уштеда	160 177	45 662	31 406	4 039
Земљиште, површинске и подземне воде, биодиверзитет и шуме	3 407	1 689	2 291	42
Бука и зрачење	6 582	1 546	662	2 317
Остале еколошке намене	2 69	117	107	-

Укупан број запослених, изражен еквивалентом пуне запослености у Сектору еколошких добара и услуга, процењен је на 45 641. Највећи допринос запошљавања у животној средини је у домену Отпад, рециклажа материјала и уштеда и износи 31 406 радних места.

Графикон 1. Запосленост у Сектору еколошких добара и услуга према класификацији еколошких намена (ЦЕП)

^{p)} Ревидирани подаци.

Методолошка објашњења

Рачун за Сектор еколошких добара и услуга (скраћено ЕГСС) представља један од шест модула европских економских рачуна животне средине према Уредби (ЕУ) број 691/2011. Обухват Сектора еколошких добара и услуга дефинисан је Уредбом Комисије (ЕУ) број 2015/2174, у којој се налази индикативни списак производа и активности за Сектор еколошких добара и услуга.

Извори података који се користе за израду процена укључују: националне рачуне, статистику о трошковима за заштиту животне средине, структурну статистику предузећа, статистику индустријских производа, статистику радне снаге, статистику међународне трговине, пољопривредну статистику и енергетску статистику. Методе обрачуна су документоване у Приручнику за ЕГСС и Практичном водичу за ЕГСС Евростата.

ЕГСС променљиве

Производња (аутпут) је укупна вредност робе или услуга произведених за употребу изван производне јединице, за властиту крајњу употребу или за залихе на крају извештајног периода.

Бруто додата вредност представља допринос производње еколошких производа и услуга БДП-у.

Запосленост се мери у еквивалентима пуне запослености. Еквивалент пуне запослености (ФТЕ) јесте мерна јединица запослених лица која омогућава упоредивост запослених, иако раде различит број сати у радној недељи/години. Запослени који ради пуно радно време мери се као један (1) еквивалент пуне запослености или, скраћено, ФТЕ = 1. Запослени који не ради пуно радно време добија пропорционалну вредност у односу на сате у којима је радио.

ЕГСС домени

Подаци ЕГСС-а се прикупљају и о њима се извештава коришћењем Класификације еколошких намена (енглески [Classification of Environmental Purposes – CEP](#)):

- 1 – Ваздух и клима
- 2 – Енергија
- 3 – Отпадне воде и ресурси воде
- 4 – Отпад, рециклажа материјала и уштеда
- 5 – Земљиште, површинске и подземне воде, биодиверзитет и шуме
- 6 – Бука и зрачење
- 7 – Истраживање и развој
- 8 – Остале еколошке намене

Класификација еколошких намена је генеричка, функционална класификација економских активности, производа, трошкова и других трансакција у вези са заштитом животне средине и управљањем природним ресурсима.

Републички завод за статистику од 1999. године не располаже појединим подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно).